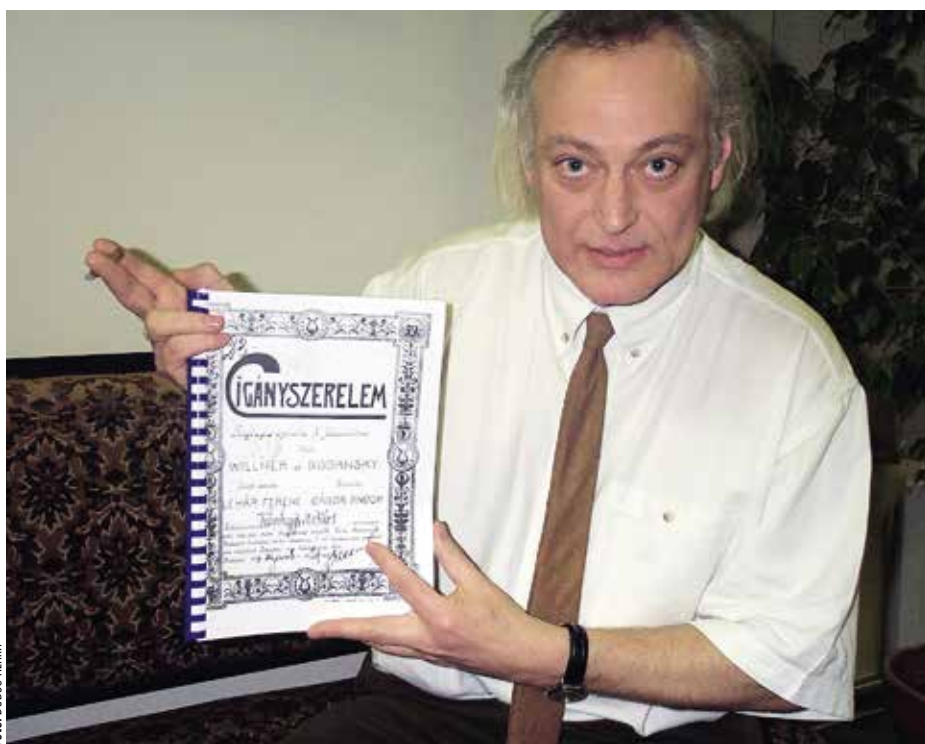

Emlékezés Hegyi Árpád Jutocsára (1955–2024)

Színházi világvárost „alapított”

69 éves korában, szeptember 22-én elhunyt Hegyi Árpád Jutocsa, a Miskolci Nemzeti Színház és az Operaház korábbi igazgatója.

Fotó: DUBOS KI.ÉRTÉK

A miskolci igazgatóként ismertté vált színházi alkotó az Ybl Miklós Építőipari Főiskola diákjaként kezdte tanulmányait, majd három év után váltott, s 1976–1980 között a Színház- és Filmművészeti Főiskolán szerzett rendezői diplomát. A Miskolci Nemzeti Színház rendezőjeként meghökkenítő megoldásokkal hívta fel magára a figyelmet: Szép Ernő esendes kamaradramájából, a *Lila akác*-ből sokszereplős, zenés békebeli kavalkádot varázsolt. Az *Egy szerelem három éjszakája* című musicalben az elsők között hozta fel a zenekari árokból a muzsikosokat a színpadra: „a zenekart a színpad sarkában áttetsző függönnyel elrejtő ötlete talán az egész este leghatásosabb mozzanata volt” – írta György Péter kritikus a megoldásról. Hasonlóan meglepő ötlet volt, amikor Selmecei Györggyel Cimarosa *A titkos házasság* című vígoperájának nyári bemutatóján a nézőteret egy olasz vendégfogadóvá alakították át, a közönség az előadás alatt olasz ételeket, borokat fogyaszthatott: nemcsak a nézőteret vonták be aktívan a játékba, de a napjainkban divatos vacsoraszínház műfaját is megteremtették.

Miskolc után egy évtizeden keresztül több vidéki színházban is dolgozott. Zalaegerszeg, Kecskemét, Debrecen, Veszprém, Békéscsaba után lett 1989-ben a József Attila Színház tagja, majd 1992-ben két vendégrendezést követően igazgatóként tért vissza Miskolcra, ahol tíz éven át vezette a társulatot. Érkezésekor kezdődött a nagyszínház felújítása, ami nem egy egyszerű rekonstrukciót jelentett: a régi színházépület köré színházi negyedek varázsoltak öt játszóhellyel, színházi parkkal, színészlakásokkal, múzeummal. A nagyszínpad mellett kamaraszínház, stúdiószínpad eddig is működött a városban, ám Hegyi Árpád Jutocsa úgy gondolkodott, hogy ez a komplex épületegyüttes magasabb szintű működést biztosít, illetve igényel. Az 1996-ban befejeződött rekonstrukció után legfőbb feladatának tekintette a sok funkciójú épületkomplexum teljes kihasználását, népszerűsítését. E célt szolgálta, hogy a szerelőcsarnokban kialakított alternatív játszóhely művészeti vezetésével egy időre megbízta Kamondi Zoltán rendezőt, a játékszín irányításával pedig Müller Péter Sziámit.

Igazgatóként első perctől kezdve nagyvárosi színházak működési gyakorlata lebegett a szeme előtt, nagyvárosi színházi pezsgést kívánt teremteni, s ezt az elképzelését maximálisan segítették az új épületegyüttes adta lehetőségek. „Minden nagyvárosban a karácsonyhoz hozzátartozik a *Diótörő*” – vallotta, s bár tánctagozata sem volt a színháznak, nemhogy balettkara, Majoros István koreográfussal színre vitette Csajkovszkij klasszikusát, amelyet ettől kezdve minden decemberben elővett a társulat: színháztörténeti jelentőségű, vidéken példa nélküli, hogy két évtizeden át változatlan formában műsoron tartotta a színház a produkeiót.

Folytatta az előző művészeti vezető, Galgóczy Judit kezdeményezését, s kiharcolta az önálló operatagozat létrehozását. Vezetőként élen járt a lehetőségek felismerésében, a mai színházi élet számtalan alkotóját indította útra, s a miskolci társulat mai tartóoszlopai közül is sokan neki köszönhetik pályájuk elindulását vagy felívelését. Igazgatója végén Kesselyák Gergellyel és Müller Péter Sziámmal közösen megalapította a Bartók Plusz Operafesztivált, amely a nemzetközi operaellet fontos városává tette Miskolcot. Ezzel sikerült megvalósítani álmát: valódi színházi világvárossá lett Miskolc. A miskolciak színházi öntudata ezekben az években erősödött meg, ez az időszak, Hegyi Árpád Jutocsa lelkes „marketingjé” ébresztette rá a helybelieket arra, hogy Miskolc nem egy a vidéki színházi városok sorában: az ország első magyar nyelvű kőszínháza mindig az elsők között volt, s kezdeményezéseivel, egyedülálló adottságaival napjainkban is az élen jár.

Miskolc után 2005-ben az Operaház igazgatója lett. Kinevezése pályája megkoronázásának tűnt, ám korábbi vezetői tapasztalatai kevésnek bizonyultak a belső harcok, intrikák kezeléséhez, egy év után távozott az Andrassy úti intézményből. Ezután már nem sikerült újabb színházi otthont találnia: egy dél-franciaországi kisvárosba költözött, s a benne élő művész ettől kezdve groteszk festmények alkotójaként élt tovább.

Mikita Gábor